

Podolí: čtvrť vil mnoha různých stylů, slavných budov i „sovětského“ města ve městě

Pražská čtvrť Podolí nepatří mezi největší městské části, přesto je známá svými významnými veřejnými budovami, jako je porodnice dostavěná roku 1914, gigantická vodárna, skvostný plavecký stadion takzvaného bruselského stylu nebo areál České televize. V jejich okolí jsou i další pozoruhodné stavby, staré i moderní vily a typické městské bloky. Z nich máme připravenou dopolední vycházku s názvem: **Vily v Podolí**. Slibuje zajímavé objekty, slavné nebo alespoň známé architekty či osobnosti, které v nich žily.

Naše první zastavení je na vrcholu ulice Na Dolínách před funkcionalistickým činžovním domem č. 47. Ten byl postaven v roce 1936 podle návrhu německy hovořícího architekta Bertholda Schwarze (1893 – 1948) který uprchl před nacisty do indické Bombaje. Nejvýraznějším prvkem domu je zapuštěná nárožní část, v ní členěné balkony propojené sloupy a neobvyklé keramické obklady. Taková architektura se v Praze jen tak nevidí. I proto je dům památkově chráněn.

Ulice na podolském svažitém terénu nemají při pohledu na mapu žádný systém, krouží se, narovnávají, propojují krkolomnými schodišti. Naštěstí jsou dobře značené a tak snad nebude problém ty správné a zajímavé stavby najít. Před námi je ulice Procházkova, lemovaná po obou stranách vzrostlými platany, jírovci či javory.

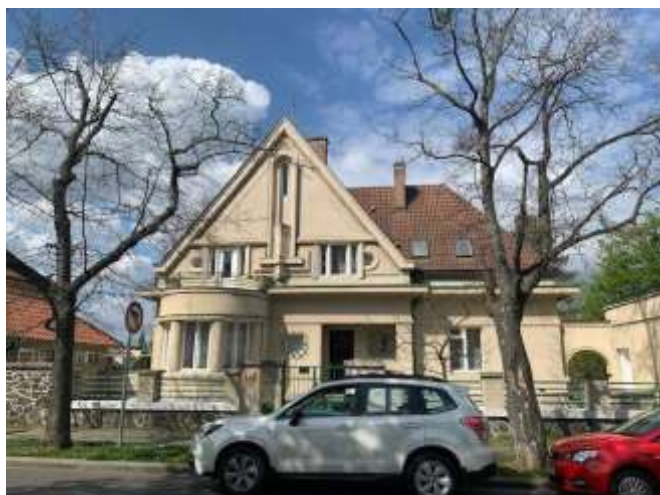
A také vilami různých stylů. Jedna se však vymyká běžným představám. Na adrese **Procházkova č. 3**. Je vila z roku 2012, jejím autorem není nikdo jiný než známý architekt **Josef Pleskot**. Supermoderní vila zaujme rozměrnými zrcadlovými okny a kombinací pohledového betonu s dřevěným obkladem. Pleskot je podepsaný pod mnoha ceněnými projekty. Třeba přeměnou průmyslového areálu Vítkovických železáren v Ostravě nebo souboru budov ústředí ČSOB v pražských Radlicích.

Na Procházkovu navazuje ulice Lopatecká, jedna z nejhezčích pražských ulic. Prvorepublikové domy po obou stranách jsou ve stylu moderny, art deco či purismu.

Vyhlížíme stavbu na Adrese **Lopatecká č. 11**. Tady žila svého času světoznámá česká architektka a designérka **Eva Jiříčná**, proslavená díky interiérum londýnských a newyorských módních butiků, u nás třeba oranžerií v Královské zahradě Pražského hradu. Dům byl jejího otce architekta Josefa Jiříčného. Stavbu ve stylu art deco postavenou v roce 1923 navrhla dvojice pražských architektů Antonín Mendl a Václav Šantrůček, autoři divadla Tylův dům v Poličce nebo třeba sokolovny v Pardubicích.

Jenom o dva domy dál v Lopatecké č. 7 je vila s vínovou fasádou z roku 1926 postavená podle principů moderní architektury. Vyprojektoval ji architekt Eduard Hnilička.

Jak plaketa na uliční stěně napovídá, dům si nechal postavit houslový virtuos Karel Hoffmann, člen proslulého českého kvarteta. Půlkruhový rizalit ve druhém podlaží jižní části domu, je původní hudební salon, kde slavný hudebník se svými kolegy hrával.

Po pár desítkách metrů se Lopatecká kříží s ulicemi Hoffmannova a Na Lysině. Otevřenému prostranství dominují dvě robustní vily postavené v roce 2009 podle návrhu architekta Radana Hubičky. Kapličku s křížkem mají ti, co zde bydlí přímo pod okny. Jistě bude mnohem starší než jejich monstrózní vily.

Rozsáhlý prostor při ulici Na Lysině vyplňuje zeleň parku a starý Podolský hřbitov, dovedl nás do ulice s názvem Doudova. Za ošklivým plotem je **podivuhodný areál studentských kolejí ČVUT**. Je to jakési město ve městě, připomíná spíše sídliště v Ostravě Porubě, Karviné, Havířově a dalších hornických městech. Projekt vznikl v roce 1954. Měl ukazovat velkolepost socialistického realismu, oficiálního uměleckého směru Sovětského svazu a jeho satelitů.

V sousední ulici na adrese **U Podolského hřbitova č. 7** stojí zástupce funkcionalistické architektury, vila z 30. let minulého století od architekta Karla Hannauera. Zaujme atypická tmavá markýza sahající až k chodníku a také nadstavba s přetaženou střechou. Dům je vlastně nápadně strohý.

Za další zajímavou stavbou vyznávající funkcionalismus jsme přešli do ulice **Nad Cementárnou k č. 23**. Jde o rodinný dům z roku 1929 jež vlastnil známý spisovatel, dramatik, legionář a vojenský lékař brigádní generál František Langer. Vilu pro něj navrhli architekti Karel Honzík spolu s Josefem Havlíčkem autor Všeobecného penzijního ústavu v Praze na Žižkově. Vila byla vůbec jednou z prvních funkcionalistických staveb na našem území. **Občas se tu scházela vybraná společnost takzvaných „Pátečníků“, mimo jiné bratři Čapkové či prezident T. G. Masaryk.**

Nedaleko, v ulici **Vápencová č. 13**, je vilka, kterou koupil pro svou rodinu v roce 1957 slavný výtvarník, loutkář, ilustrátor, malíř a režisér animovaných filmů **Jiří Trnka**. Dnes je ve vile postavené v roce 1939 podle projektu bratrů Jaroslava a Karla Fišerových rezidence velvyslanectví Kyperské republiky.

Prudce klesáme jihovýchodním podolským svahem do ulice **Na Vápenném k číslu 5**. Tady stojí prvorepubliková vila z roku 1928, ovšem radikálně přestavěná. Také za touto obdivuhodnou přestavbou stojí **architekt Radan Hubička** mimo jiné autor 104 metrů vysokého mrakodrapu V Tower na pražské Pankráci. Do staré budovy byla dostavěna nová dvoupatrová hala. Uzavírá ji obrovská prosklená stěna, kterou se otevírají pohledy na Pražský hrad Vyšehrad a údolí Vltavy. Je to jako živý obraz v rámu.

Dostáváme se do ulice **Pod Klaudiánkou** k nenápadné funkcionalistické vilce s číslem 23 zcela obložené keramickým obkladem z roku 1928. Navrhla ji dvojice pražských německých architektů židovského původu **Ernst Muhlstein a Viktor Furth** tvůrci mnoha pražských vil či nájemních domů. Jsou také autory obchodního paláce Te – Ta v Jungmanově ulici. Oba před rozbitím Československa nacisty uprchli do zahraničí. Jejich odkaz lze vysledovat po celém světě. V americkém Ohiu či Indianě, v australském Melbourne nebo italské Cortině D'Ampezzo.

V ulici **Na Podkovce** jsme před architektonicky cennou vilou z roku 1936 architekta **Karla Stránika** někdejšího asistenta a spolupracovníka švýcarské ikony světové moderní architektury **Le Corbusiera**. Opodál v ulici **Na Zlatnici** je další cenná stavba. Dům se dvěma štíty stavitele **Františka Hodka** z roku 1910. Západní stěnu zdobí rozměrný secesní jezdecký reliéf zobrazující bájného Horymíra a jeho koně Šemíka.

Poslední vila naší procházky Podolím v ulici **Na Zlatnici č. 16**, není výjimečná svou podobou ale střešní věží s otočnou kopulí. Tu si nechal postavit lékárník a **amatérský astronom František Fischer**. Jeho největší zálibou bylo mapování povrchu měsíce, snímky mlhovin, komet a stálic. Po jeho smrti v roce 1966 hvězdárna zanikla a její technické vybavení bylo věnováno České astronomické společnosti.

Úplnému závěru naší vycházky by asi slušela nějaká, pro Podolím doslova ikonická stavba. A to nemůže být nic jiného nežli Engelova monumentální vodárna, dostavěná během druhé etapy v roce 1962.

Architekt Antonín Engel je poslední mistr novorenesance a tradicionalismu. Ve své době jím navržená stavba ze železobetonu byla vůbec největší stavbou toho druhu v Československu a dlouhou dobu si ji zahraniční turisté pletli pro svou impozantnost s parlamentem.

Jižní průčelí, u kterého se loučíme s naší vycházkou zdobí jedenáct soch znázorňujících Vltavu a její přítoky, třeba Otavu, Malši, Berounku, Sázavu či Lužnici. Kdo tehdy přijížděl do Prahy od jihu, musel být takovým monumentálním skvostem doslova ohromen, byť šlo vlastně jen o továrnu.

V Podolí 28. dubna 2022.

Vycházku připravil Mirek z podkladů, které poslala Lýdie Stoupová. Alena Krstevová, Hana Mašková, Ivana Sklářová.

Fotografovaly: Vendula Bukalová,

Lopatecká, jedna z nejhezčích pražských ulic

